

Autoevaluarea

prof. Mihaela Melinte

Colegiul Tehnic „Traian Vuia” Galați

Procesul de învățământ, după cum se știe, este un proces de autoreglare, în sensul că fluxul informațional circulă în ambele sensuri: de la comandă la execuție și invers. Evaluarea și autoevaluarea se concentrează asupra eficienței sistemului de învățământ, considerat ca subsistem al sistemului social. Cu ajutorul evaluării se precizează dacă sistemul educațional își îndeplinește funcțiile pe care le are. Includerea autoevaluării ca parte a rutinei zilnice de la clasă este esențială pentru formarea unor elevi încrezători, independenți, dar acest lucru necesită o planificare atentă și consecvență în instruire. Aceasta le oferă elevilor posibilitatea de a-și evalua propria gândire dar și gândirea celorlalți colegi. Le este conferită posibilitatea educabililor de a-și exercita abilitățile pentru a deveni independenți și autonomi în învățare. Autoevaluarea îi ajută pe elevi să-și integreze standardele după care vor fi apreciate produsele lor. Evaluările, precum grilele de evaluare criterială, care sunt folosite frecvent pentru produse finale, pot fi utilizate de elevi în timp ce lucrează la un proiect pentru a determina cum răspund așteptărilor. Atunci când elevii participă la elaborarea grilelor de evaluare, trebuie să se gândească și la ce înseamnă excelent în domeniul de care aparține produsul creat. Această practică îi ajută să-și dezvolte abilitățile necesare pentru a-și evalua propriile progrese. Când elevii își evaluează propriile procese de gândire și produsele pe care le creează, fac mai mult decât să caute greșeli. Acest lucru este în mod deosebit important atunci când se evaluează procese mentale, precum gândirea de ordin superior și alte competențe ale secolului XXI care nu pot fi observate direct fără o planificare atentă. Pentru o implementare reușită a autoevaluării de către elevi sunt propuse următoarele specificații: Criteriile pentru evaluarea tuturor realizărilor din învățare trebuie să fie transparente astfel încât elevii să poată avea o imagine de ansamblu clară atât în ceea ce privește scopurile activităților lor, cât și ceea ce înseamnă îndeplinirea lor. Elevii trebuie să fie învățați să deprindă abilitățile de colaborare în cazul feedbackului între colegi, fiindcă acestea au o valoare intrinsecă, precum și fiindcă evaluarea colegilor poate contribui la dezvoltarea obiectivității necesare unei autoevaluări eficiente. Elevii trebuie să fie încurajați să nu piardă din vedere care sunt scopurile activităților lor și să-și evalueze progresele în îndeplinirea acestor scopuri pe măsură ce lucrează. În clasele centrate pe elevi, profesorii îi evaluează pe elevi, elevii se evaluează unul pe altul, dar, în final, elevii se evaluează singuri. Un număr considerabil de studii arată că atunci când li se cere elevilor să gândească metacognitiv la propria gândire și învățare, realizările lor sunt mai mari. S-a descoperit faptul că intervențiile care le cereau elevilor să reflecteze la propriile procese de învățare au avut un impact mai mare asupra rezultatelor lor, decât orice altă metodă. Atunci când se autoevaluează corect, elevii nu se mai percep ca destinatari pasivi ai instruirii pentru dobândirea de cunoștințe și competențe. Ei sunt responsabili de propria învățare, de răspunsul lor la instruire și de implicarea în sarcini de învățare care au sens. Un factor care crește eficiența autoevaluării este concentrarea mai degrabă pe proces, decât pe obiectivele legate de produs. De exemplu, elevii care își pot evalua abilitatea de a formula ipoteze, de a trage concluzii pe baza unor date sau de a încorpora lucrurile noi învățate în ceea ce știau deja, vor beneficia probabil mai mult de autoevaluare, decât cei care se concentrează pur și simplu pe scrierea unui raport bun de laborator. O orientare spre proces, o gândire de genul „Cum fac asta?” în loc de „Pot să fac asta?” îi ajută să se gândească activ la

diferite moduri în care poate fi rezolvată o problemă în loc de a se concentra pe numeroase posibilități de eșec. Cercetările arată că elevii care își evaluează propria învățare doar în funcție de rezultatele finale au de pierdut din cauza autoevaluării care se produce rar, în timp ce autoevaluarea frecventă este benefică pentru toate categoriile de elevi. Pentru elevii care s-au obișnuit să fie „învățați” în loc de „să învețe” schimbarea culturii clasei cu una în care ei controlează învățarea poate fi neplăcută. Când acest tip de gândire devine o parte integrală a activităților zilnice de la clasă, elevii învață mai mult, sunt mai motivați intrinsec, perseverență la sarcinile grele și dobândesc niveluri mai înalte de încredere în capacitatea lor de a învăța.

Referințe bibliografice:

- Intel® Teach Elements, *Evaluarea în școlile secolului XXI*;
- Panțiru Gabriela, *Ghid de pedagogie*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos” Galați.